

Počet zmínek: 1

Online: 1 |

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Jiří Adamíra: elegán s podmanivým hlasem, ale také perfekcionista, který dal herectví všechno

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 18.09.2025 12:42:03, Datum importu: 18.09.2025 12:45:59, Zdroj: medium.seznam.cz, Autor: 1000 a jeden příběh, Rubrika: Lidé a společnost, Periodicita: Denně, Provozovatel: Seznam.cz, a.s., Země: CZ, AVE: 99 000 Kč, GRP: 7,03, OTS: 632 325, Měsíční návštěvnost: 23 125 884, Celková návštěvnost: 20 472 201, RU/den: 632 325, RU/měsíc: 2 961 491

Elegantní aristokrat jeviště, který si potlesk vychutnal až do poslední chvíle. Jiří Adamíra – muž s průzračnou dikcí, tvrdohlavostí i něhou – prožil velké role, velké lásky a velké ztráty. A s Hanou Maciuchovou napsal příběh, na který se nezapomíná.

Článek

Bylo mu šedesát sedm let, když se naposledy ukláněl potleskem rozechvělému hledišti. Hřbet měl prohnutý bolestí – zákeřná nemoc mu už měsíce hlodala tělo – ale na jevišti si uchovával dokonale vzpřímený postoj.

Ani jeho nejbližší kolegové netušili, že ten elegantní aristokrat v obleku svádí svůj nejtěžší vnitřní boj. Jiří Adamíra odmítl, aby kvůli němu rušili derniéru. Dohrál své poslední představení s klidem a noblesou sobě vlastní, teprve potom svolil k hospitalizaci.

O několik dní později, v horkém srpnovém odpoledni roku 1993, vydechl naposledy. Po boku mu seděla jeho životní láska, o devatenáct let mladší herečka Hana Maciuchová.

Kdysi dávno, v jiném životě, býval Jiří Adamíra křehkým chlapcem s plachými očima. Narodil se na jaře 1926 do rodiny legionáře a pojišťovacího úředníka. Dětství prožil v pražských Vršovcích, kde ho otec vedl k zásadovosti a odvaze.

„Hlavně se z toho nepodělat,“ opakoval mu tatínek s trpkým úsměvem v letech nacistické okupace. Během okupace byl vzdorovitý a němčinu na gymnáziu odmítal; gymnázium nedokončil a přešel na průmyslovku. Prošel i totálním nasazením, které přežil jen o vlásek.“

Později o tom mluvil jen výjimečně. „Co v sobě máte, zjistíte, až když vám jde o život,“ pronesl jednou tiše se svým typicky melancholickým nadhledem. Jako by tam, mezi tříštícím se betonem a prachem, pochopil hodnotu odvahy a osudu.

Když se na jaře 1945 vrátil do osvobozené Prahy, stál na prahu nové éry a také na rozcestí. Původně o herectví vůbec neuvažoval – lákala ho hudba, jazz, možná i literární dráha. Osud ale rozhodl jinak. S kamarádem zkusili amatérsky recitovat básně a dramatické texty a mladík s hlubokým, podmanivým hlasem v tom nebyl marný.

Úplnou náhodou pak uslyšel o konkurzu do Divadla mladých pionýrů. Přihlásil se spíš z hecu. K překvapení všech konkurz s přehledem vyhrál. Jeho vůbec první rolí byl – jak příznačné pro poválečnou dobu – mladý německý voják. Měl na jevišti jen jedinou repliku: přísné zakřičení „Maul halten!“.

Publikum ani netušilo, jak hořce ironicky se tenhle rozkaz „držet hubu“ odrážel v mladíkově vlastní paměti. V každém případě režiséři okamžitě zbystřili: dvacetiletý Adamíra vypadal v uniformě dokonale věrohodně. Štíhlý, vysoký, s ostře řezanou tvář a pronikavými očima – ideální představitel důstojníků, aristokratů nebo chladných intelektuálů. Role elegantních padouchů a autorit ho pak budou provázet po celý zbytek herecké dráhy.

Bez hereckého vzdělání však nechtěl dál pokračovat. Byl nesmírně ctižádostivý a inteligentní, a tak ho trápila představa, že by byl „nevzdělaným“ hercem. Krátce studoval divadelní vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, ale studium nakonec nedokončil.

Po zbytek života se prý nemohl zbavit pocitu určité nedostatečnosti – tolik toužil po oficiálním potvrzení, které by stvrdilo jeho vědomosti.

Na každou zkoušku chodil pečlivě nastudovaný a připravený, s celým seznamem vlastních návrhů, jak danou roli uchopit. Byl náročný k sobě i ostatním; nesnesl lajdáctví, neomluvené výpadky textu, nedochvilnost. Kolegové si zpočátku ťukali na čelo, ale brzy k němu začali vzhlížet s respektem. Stal se z něj předčasně vážný mladý muž s průzračně čistou dikcí a precizním vystupováním – vlastnosti, které budou ozdobou celého jeho herectví.

Divadelní prkna ho nakonec pohltila úplně. Po prvních krůčcích v Praze přišlo první angažmá ve Zlíně (tehdejším Gottwaldově). Ocitl se tam mezi podobně starými nadšenci a ponořil se do víru hereckého života naplno. Ve Zlíně ho obklopovali mladí kolegové plní temperamentu – a také nadšení obdivovatelé z řad publika.

Už během těch raných let se z rozpačitého kluka vyklubal okouzující muž, za kterým se otáčely ženy všech věkových kategorií. Sám Adamíra s úsměvem popíral legendy, které se o jeho údajných „stovkách milenek“ tehdy začaly šířit. Když se ho jednou někdo přímo zeptal, kolik žen v životě měl, jen se pobaveně ohradil: „Nezlobte se, ale to by snad ani nebylo v lidských silách.“

Jednou třeba jeho kolegyně v divadle procházela těžkým obdobím a často plakala v šatně. Jiří se rozhodl vykouzlit jí úsměv na tváři. Navrhl svému příteli a hereckému kolegovi Josefu Vinklářovi, že nešťastné dámě společně koupí nové boty jako dárek.

A vymyslel malou lest: každý z nich koupil jen jednu botu z páru a nechal ji zabalit zvlášť. Smutná herečka pak před partou kolegů rozbila první krabici a nechápavě držela v ruce jednu elegantní lodičku. Teprve když otevřela druhou a objevila jejího kompletního „druha“, došlo jí to překvapení – a poprvé po dlouhé době prý plakala radostí.

Jindy zas neváhal pro kamarádku ukrást kytici růží přímo ze zahrady slavného básníka Jaroslava Seiferta. Spolu s Vinklářem přelezli plot a potmě ostříhali zahradní růže, aby je ráno mohli dotyčné dámě předat. Ano, Jiří Adamíra měl dvě stránky: navenek pedant, introvert a perfekcionista, uvnitř romantik schopný bláznivé klukoviny pro úsměv milované ženy.

Jeho vlastní milostný život se tak brzy stal otevřenou kapitolou, kterou dychtivě sledovalo celé divadelní okolí. První velká láska přišla záhy ve Zlíně. Jmenovala se Marie Černocká a byla to půvabná mladá herečka – a bohužel pro Jiřího byla také zasnoubená s jiným.

Mladý Adamíra se ovšem lehce zamiloval a zdálo se, že ani Marie k němu není lhostejná. Když její otec zjistil, že se jeho dcera tahá s nějakým „komediantem“, zuřil. Dokonce prý Marii zamkl doma, aby za Jiřím nemohla utéct. Jenže lásce se poručit nedá.

Mladý pár nakonec prožil téměř filmový útěk: Jiří svou vyvolenou doslova unesl z otcovského domu a odvezl ji do slavné „Etáže hrůzy“ – tak se přezdívalo patru společenského domu, kde byli ve Zlíně ubytováni herci. Tam už jim nikdo nebránil. Láska mohla rozkvést naplno a brzy následovala svatba.

V srpnu 1951 se manželům Adamírovým narodila dcera Kateřina. Jenže rodinné štěstí netrvalo dlouho. Jiří musel na vojnu a Marie zůstala doma s miminkem převážně sama. Navíc jejich rodinu postihla tragédie: Mariina maminka zemřela a její otec – ten, co ze začátku vztahu nepřál – byl v politických procesech padesátých let odsouzen a uvězněn.

Mladá žena tak najednou přišla o matku i otce, zatímco manžel byl pryč na vojenských zájezdech s armádním uměleckým souborem. V takové situaci se manželství ocitlo ve zkoušce, kterou neustálo.

Jiří Adamíra se po návratu z vojny vrátil k divadelní práci. Přijal lákavou nabídku angažmá v **Ostravě** – tamní **Státní divadlo** nabízelo větší herecké příležitosti a také jistý útěk od komplikované situace doma.

Do **Ostravy** tedy odešel sám a svou ženu s dítětem nechal dočasně ve Zlíně s příslibem, že se za ním brzy přestěhují. Jenže odloučení nabralo nečekanou trvalost. Vztah na dálku uvald a mezitím se objevilo pokušení, kterému charismatický herec neodolal. V **Ostravě** se totiž pohybovala krásná tmavovlasá herečka Ljuba Benešová.

Byla to žena se smyslným pohledem a výraznou osobností – a také vdaná paní. Jejím manželem nebyl nikdo jiný než Jiřího kolega, herec Josef Langmiller. Adamírovi se Ljuba zalíbila na první pohled a city byly očividně oboustranné. Začali se scházet mimo práci a brzy propadli milostnému citu tak silnému, že přestali dbát na opatrnost.

Románek praskl a ostravskou divadelní komunitou otřásl skandál. Něžný noblesní Langmiller a elegantní pedant Adamíra – teď z nich rázem byli sokové na život a na smrt. Langmiller nesl zradu těžce a nechtěl se manželky vzdát. Začaly se dít věci, o nichž se v tehdejší socialistickém zákulisí nahlas nemluvilo, ale šeptanda jela naplno: prali se spolu!

Opakovaně a do krve. Stačila jiskra a v divadelním klubu se ti dva muži okamžitě vrhli jeden na druhého. „Adamíra byl dravec a lovec. Ten potřeboval furt dobývat další a další, no a tak mu nakonec ulovil i tu Ljubu. Pepík z toho byl nešťastný, denně se poprali v klubu. To bylo vyhlášené,“ líčil po letech režisér Antonín Kachlík, který situaci zažil zblízka.

Tahle válka soků měla svého vítěze. Jiří Adamíra nakonec skutečně „ulovil“ srdce krásné Ljuby – a nejen to, odvedl si ji i k oltáři. V roce 1960 slavil svou druhou svatbu. Ljuba Benešová se rozvedla s Langmilerem a stala se paní Adamírovou. Ještě tentýž rok mu porodila syna Marka.

Zdalo by se, že teď už konečně charismatický bouřlivák nalezne rodinný klid po boku ženy, pro kterou tolik riskoval. Několik let to skutečně vypadalo idylicky. Ljuba a Jiří zůstali oba v **Ostravě** a dokonce spolu hráli na jednom jevišti – patřili k předním tvářím tamního činoherního souboru.

Publikum milovalo jejich výkony v Shakespearových dramatech; on zářil jako Hamlet či Richard III., ona byla kouzelnou hereckou partnerkou. Jenže v pozadí už se opět stahovala mračna. Adamíru totiž lákala Praha – přeci jen v hlavním městě byly větší příležitosti pro film i televizi. A Realistické divadlo v Praze ho lákalo zlatým leskem renomované scény.

V roce 1962 tedy přijal nabídku z Prahy a odešel tam budovat další etapu kariéry. Historie se opakovala: rodinu nechal dočasně v **Ostravě** s tím, že za ním Ljuba s Markem brzy přijdou. Jenže manželka sice po pár letech skutečně sbalila kufry a dorazila do Prahy – ale to už bylo manželství v troskách. Vzdálenost a samota opět vykonaly své. Adamírovi se v Praze profesně dařilo, ale doma to začalo „skřípat“. K tomu se přidaly dramatické politické události roku 1968.

Jiří Adamíra nikdy nebyl žádný aktivní bouřlivý rebel proti režimu – přece jen v 50. a 60. letech budoval úspěšnou hereckou kariéru a věnoval se hlavně práci. Stejně jako mnozí další umělci byl členem komunistické strany, protože to tehdy patřilo takřka k podmínkám pro postup v oboru.

Jenže srpnová okupace v roce 1968 ho zlomila. Nesnesl pocit zrady ideálů pražského jara a na protest demonstrativně odevzdal stranickou legitimaci. To bylo odvážné gesto, ale také profesní sebevražda. U mocipánů si tím okamžitě „polepil“ pověst.

V nastupující normalizaci ho čekal trest: dostal zákaz filmování a z televize ho načas vyškrtili úplně. Nesměl se objevit na obrazovce a i v divadle byl upozaděn. Pro ambiciózního herce, zvyklého na výsluní, to byla těžká rána.

A pro jeho druhou ženu Ljubu zrovna tak. S bolestí sledovala, jak se charismatický manžel trápí, a mohla jen bezmocně přihlížet. Právě v té době se jejich vztah definitivně rozpadl.

Pak ale přišel rok 1971 a s ním setkání, které se v Adamírově životě stalo osudovým. Bylo mu pětadvacet let, vnímal svět s určitým trpkým nadhledem zralého muže, který už leccos ztratil a leccos pokazil. Při natáčení televizní inscenace První radosti se jeho pohled střetl s pohledem mladičké, půvabné tmavovlásky.

Hana Maciuchová byla o devatenáct let mladší začínající herečka z Moravy, s velkýma hlubokýma očima a odhodlaným výrazem. V té době byla zadaná – žila s přítelem z Olomouce – a Jiří byl stále ženatý s Ljubou, třebaže odloučený. Přesto mezi nimi přeskočila jiskra, která nešla uhasit.

VZPOMÍNÁME: JIŘÍ ADAMÍRA. Charismatický herec, který byl obsazován do rolí šéfů a šlechty. Divadlo začal hrát už v...

Posted by Radka Radka on Wednesday, August 13, 2025

„Uhranul mě svou existencí na jevišti, v mnoha hrách. Byl laskavý, vstřícný, tak charismatický... Zamilovali jsme se do

sebe,“ vzpomínala Hana na jejich první setkání. Jenže ani jeden z nich si tehdy netroufl vše zahodit.

„Bylo to velmi komplikované, vnitřně jsem s tím bojovala. Byla jsem moravská buchta, která si nedovedla představit, že by odvedla muže od rodiny. Navíc jsem měla přítele. Ty peripetie našich začátků byly opravdu drastické,“ přiznala herečka po letech.

Dlouhých dvanáct měsíců se scházeli tajně. Pokoušeli se vztah ukončit, rozejít se „po dobrém“, jenže to nešlo. Vydrželi bez sebe jen krátce a pak se zase sešli v slzách a objetí. Jejich láska byla silnější než společenské ohledy, silnější než strach z pomluv.

Hana dlouho prožívala vnitřní morální dilema. Nechtěla být tou, která rozbije rodinu – dobře věděla, že Jiří má doma jedenáctiletého syna Marka a že už jednou kvůli němu ztroskotalo manželství. A také věděla, že Jiří kdysi přebíral svou ženu někomu jinému – takže teď by se historie opakovala jen v jiné sestavě.

To všechno té mladé, citlivé ženě drásalo svědomí. Jenže láska je nevyzpytatelná. Jiří Adamíra ji nakonec přesvědčil, že jeho manželství s Ljubou už beztak nefunguje. Po roce tajných schůzek se definitivně rozhodl a svou druhou ženu opustil. Následoval rozvod – jeho v pořadí druhý.

Z mileneckého poměru se tak stal oficiální vztah – ke značnému překvapení okolí. Málokdo by byl vsadil na to, že si tenhle pár s tak velkým věkovým rozdílem a tak pohnutým startem vydobude respekt a stane se jedním z nejstabilnějších v českém hereckém světě. Ale přesně to se stalo.

Hana Maciuchová a Jiří Adamíra spolu nakonec strávili bezmála dvacet let. Jejich začátky sice byly jako na horské dráze – chvíli spolu, chvíli od sebe – ale postupně se zklidnili a našli zvláštní klidnou harmonii. Jiří jako by po boku mladší milenky natrvalo zkrotnul.

Z bonvivána, který dříve potřeboval stále dobývat nové a nové múzy, se stal věrný partner, jenž si upřímně přál jediné: aby s Hanou zůstal až do konce života. Dvakrát ji dokonce požádal o ruku. Poklekl před ní s prstýnkem, překonal svou hrdost a čekal na odpověď. Dvakrát uslyšel „ne“.

„Velmi mě mrzí, že jsem si ho nevzala. Ale říkala jsem si, že jeho třetí manželství by mohlo znamenat nejen všechno dobré, ale i všechno zlé,“ vysvětlovala Hana po letech, proč se k takovému kroku nikdy neodhodlala. Měla strach, že svatbou by to kouzlo mohlo pominout a Jiří by ji nakonec opustil, tak jako opustil dvě ženy před ní. A možná si také nesla svou vlastní dávku viny za to, jak jejich vztah vznikl.

Každopádně – ačkoliv nikdy nestvrdili svazek úředně, fungovali jako manželé se vším všudy. Sdíleli společnou domácnost v pražských Vinohradech nedaleko náměstí Míru, vedli spolu klidný život dvou herců oddaných své profesi a vzájemně si byli inspirací i oporou.

Nebyla to ovšem pohádka bez kazů. Jiřího syn Marek, kterého zanechal v dospívání v **Ostravě**, nesl novou „macechu“ velmi těžce. Dlouhé roky s Hanou Maciuchovou vůbec nemluvil. Vyčítal jí – a vlastně celému světu – že mu odvedla tatku od rodiny.

Hana to chápala a nevnucovala se. Jiří trpěl odcizením se synem, ale navenek o tom moc nemluvil. Uzavřel tu bolest v sobě podobně jako mnoho jiných, a spoléhal, že časem hněv pomine. Trvalo to skutečně léta. Až mnoho let po Jiřího smrti se staré rány zacelily.

Když v roce 2013 vyšla knižní monografie o Jiřím Adamírovi, na jejím slavnostním křtu se stalo něco symbolického: Hana Maciuchová tam zapózovala fotografům společně s Markem Adamírou. Tehdy přítomné až zamrazilo, jak moc se dospělý Marek podobal svému otci – jako by sám Jiří stál znovu vedle své někdejší lásky.

Zatímco osobní život se Jiřímu Adamírovi v osmdesátých letech relativně ustálil, jeho zdravotní stav ho sužoval čím dál více. Jako by někdejší prohřešky a vnitřní neklid začaly vybírat svou daň na těle. Přitom on sám byl celý život příkladný asketa: nekouřil (a když, tak jen výjimečně), alkoholu se téměř nedotkl, miloval pohyb.

Od mládí cvičil, posiloval, udržoval se ve formě. Na svém těle si zakládal skoro posedle – jednu dobu dokonce pil jen ovocné šťávy a cvičil tak náročně, až zkolaboval. Zkoušel sám sebe překonávat v bizarních disciplínách; třeba se připaloval cigaretou na ruce, aby zjistil, kolik bolesti vydrží.

Objevila se rakovina kůže – tu podstoupil léčbě a zvládl ji. Potom ho začaly zrazovat oči; někdy viděl dobře, jindy skoro

ne. Přidalo se vleklé onemocnění kloubů, které mu v určitých obdobích působilo úděsné bolesti. Někdy se nemohl ani postavit na nohy a s námahou se belhal. Ale jakmile vstoupil na jeviště, jako by zázrakem vše odložil stranou.

Nikdy si před publikem nepostěžoval, nezaváhal, neukázal slabost. Když nebylo zbytí, hrál třeba i s vysokými horečkami. Ti nejbližší věděli, co se s ním děje, ale on sám by se hrdě vysmál každému, kdo by mu naznačil, že má snad odpočívat. Divadlo miloval a říkal, že by raději zemřel na prknech než v posteli.

Koncem 80. let se přeci jen dočkal i jisté společenské satisfakce. Režim, který ho dříve zakazoval, mu začal opět pokládat k nohám ceny a tituly. Už v 60. letech obdržel Státní cenu Klementa Gottwalda za svůj mistrovský výkon ve filmu Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou – absurdně paradoxní ocenění pro muže, který pak nesměl několik let svobodně hrát.

V roce 1987 mu udělili Cenu Jaroslava Průchy za přínos divadlu. A v květnu 1989 byl – těsně před pádem totality – jmenován zasloužilým umělcem. Přijal to s hořkým úsměvem a klidem gentlemana, kterým vždy byl. Netoužil po metálových poctách; mnohem víc ho hřálo například to, že mohl po dlouhých letech konečně stanout na jevišti vysněného Národního divadla.

Bylo by hezké uzavřít tenhle příběh tím, že se mu na sklonku života splnily všechny sny. On skutečně ztvárnil ještě několik krásných rolí v Národním divadle – například profesora Serebrjakova ve Strýčku Váňovi – a kdyby měl víc času, jistě by přidal další.

Jenže čas neměl. Koncem roku 1992 ho začala nesnesitelně bolet záda. Tušil problém s ploténkou, možná něco s nervy, ale nechtěl panikařit. Docházel na rehabilitace a tajil bolesti i před Hanou. Lékaři však rychle pojali podezření, že jde o vážnější věc, a poslali ho na důkladné vyšetření.

Diagnóza byla mrazivá: rakovina kostí, konkrétně nádor na páteři. Prognóza pramalá. Jiří Adamíra tu zprávu přijal s tichou zatvzeleností sobě vlastní. Rozhodl se, že to prostě porazí, jako by to byla jen další zkouška vůle. Zrovna v té době hrál v Národním ve hře Strýček Váňa a zásadně odmítl odejít z role dřív, než proběhne závěrečná derniéra.

Lékaři kroutili hlavou, ale on stál na svém: diváci si zaplatili, kolegové se připravili, představení bude. A tak skutečně na jaře 1993 ještě s tvrdohlavým odhodláním dohrál poslední dějství své divadelní kariéry. Pár dní poté podstoupil operaci páteře. Bohužel se objevily komplikace, o nichž dodnes kolují nejasné dohady.

Hana Maciuchová si dlouho nechtěla připustit, že by její milovaný mohl boj s nemocí vzdát. Vkládala veškeré naděje v chirurgy. Když ale její Jiří 14. srpna 1993 zemřel, zhroutil se jí svět.

„Můj muž zemřel na pooperační komplikace, ne kvůli té nemoci samotné. V jeho případě bylo tolik otazníků, tolik problematických lékařských rozhodnutí, tolik zdržení,“ prohlásila zahořkle ošetřujícím lékařům. Odpovědi nikdy nedostala. Možná žádné nebyly.

Hana Maciuchová se nedokázala s tak obrovskou ztrátou dlouho vyrovnat. Odešel jí partner, průvodce a učitel života. Prožila s ním přes dvě desetiletí radostí i starostí a náhle zůstala sama.

„I když už tu není, tak je pořád mojí velkou součástí a vždycky bude. Jeho místo nikdy nemůže nikdo nahradit a já se o to ani nesnažím,“ řekla tiše před svým vlastním odchodem ze světa.

Zdroje:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Adam%C3%ADra

<https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/411336/15-let-od-smrti-josefa-langmilera-83-zenu-mu-prebral-adamira-zmlatil-ho-jako-psa.html>

<https://www.vlasta.cz/celebrity/jiri-adamira-manzelky-hana-maciuchova-syn/>

<https://zeny.iprima.cz/jiri-adamira-pred-maciuchovou-randil-s-jinou-hereckou-444871>

https://www.lifecz.cz/ze-sveta-vip/jiri-adamira-nesmely-muz-ktery-se-ale-dokazal-o-zenu-i-poprat-zemrel-po-boku-sve-zivotni-lasky_160847.html

<https://dvojka.rozhlas.cz/jiri-adamira-odvazny-elegan-s-neodolatelnym-hlasem-9289670>

<https://dvojka.rozhlas.cz/uzasne-zivoty-jiri-adamira-podle-kristyny-frejove-8209152>

<https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/203484/herec-jiri-adamira-67-s-vinklarem-kradli-kvetiny-pro-milenky.html>

<https://www.blesk.cz/clanek/celebrity-ceske-celebrity/132253/hana-maciuchova-75-zemrela-28-let-po-adamirovi-67-nikdy-si-neodpustila-zivotni-chybu.html>

<https://www.kafe.cz/galerie-dnes-by-mel-narozeniny-jiri-adamira-vztah-k-zenam-a-prudka-povaha-ho-nicily/?photo=1>

<https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/2022-jiri-adamira>

https://www.krajseklisty.cz/praha/29702-slechtic-z-pastousky-upsal-dusi-krasnym-zenam-kvuli-nimz-v-zakulisi-obcas-rozdaval-i-rany-pesti-tajnosti-slavnych.htm#google_vignette

médium.cz

MOJE SLEDOVÁNÉ

CHCI ZAČÍT PSÁT

Lidé a společnost

Médium.cz » Lidé a společnost » Jiří Adamíra: elegant s podmanivým hlasem, ale také perfekcionista, který dal herectví všechno

Jiří Adamíra: elegant s podmanivým hlasem, ale také perfekcionista, který dal herectví všechno

1000 A JEDEN PŘÍBĚH

+ sledovat 50

Další články autora /

Lidé a společnost / Jaroslav Vojta: strašlivý loupežník Sarka Farka byl ve skutečnosti velký dobrák

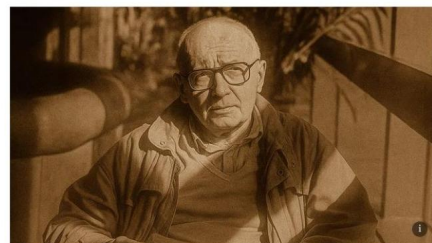
VCERA

Lidé a společnost / Václav Lohniský: představitel Hujera a Chocholouška zemřel před Troškou během natáčení

16. ZÁŘÍ 2025

Lidé a společnost / Hlas, který ženy milovaly: Dabér Bohumil Švarc měl čtyři manželky a tu poslední o 31 let mladší

19. ZÁŘÍ 2025

DNES 18. 9., 11:47

Elegantní aristokrat jeviště, který si potlesk vychutnal až do poslední chvíle. Jiří Adamíra – muž s průzračnou díkčí, tvrdohlavostí i něhou – prožil velké role, velké lásky a velké ztráty. A s Hanou Maciuchovou napsal příběh, na který se nezapomíná.

Bylo mu šedesát sedm let, když se naposledy uklánil potleskem rozchevřelému hledišti. Hřbet měl prohnutý bolestí – **zákeřná nemoc mu už měsíce hlodala tělo** – ale na jevišti si uchovával dokonale vzpřímený postoj.

Ani jeho nejbližší kolegové netušili, že ten elegantní aristokrat v obleku svádí svůj nejtěžší vnitřní boj. Jiří Adamíra odmítá, aby kvůli němu rušili **derniéru**. Dohrál své poslední představení s klidem a noblesou sobě vlastní, teprve potom svolil k hospitalizaci.

O několik dní později, v horkém srpnovém odpoledni roku 1993, **vydechl naposledy**. Po boku mu seděla jeho životní láska, o devatenáct let mladší herečka Hana Maciuchová.

Kdysi dávno, v jiném životě, býval Jiří Adamíra křehkým chlapcem

s plachýma očima. Narodil se na jaře 1926 do rodiny legionáře a pojišťovacího úředníka. Dětství prožil v pražských Vršovicích, kde ho otec vedl k zásadovosti a odvaze.

„**Hlavně se z toho nepodělat,**“ opakoval mu tatínek s trpkým úsměvem v letech nacistické okupace. Během okupace byl vzdorovitý a němčinu na gymnáziu odmítal; gymnázium nedokončil a přešel na průmyslovku. Prošel i totálním nasazením, které přežil jen o vlasek.“

Později o tom mluvil jen výjimečně. „**Co v sobě máte, zjistíte, až když vám jde o život,**“ pronesl jednou tiše se svým typicky melancholickým nadhledem. Jako by tam, mezi tříštícím se betonem a prachem, pochopil hodnotu odvahy a osudu.

Když se **na jaře 1945 vrátil do osvobozené Prahy**, stál na prahu nové éry a také na rozcestí. Původně o herectví vůbec neuvažoval – lákala ho hudba, jazz, možná i literární dráha. Osud ale rozhodl jinak. S kamarádem zkusili amatérsky recitovat básně a dramatické texty a mladík s hlubokým, podmanivým hlasem v tom nebyl marný.

Úplnou náhodou pak uslyšel o konkurzu do Divadla mladých pionýrů. Přihlásil se spíš z hecu. K překvapení všech konkurz s přehledem vyhrál. Jeho vůbec první rolí byl – jak příznačné pro poválečnou dobu – **mladý německý voják**. Měl na jevišti jen jedinou repliku: přísné zakřičení „Maul halten!“.

Publikum ani netušilo, jak hořce ironicky se tenhle rozkaz „držet hubu“ odrážel v mladíkově vlastní paměti. V každém případě režiséři okamžitě zbystřili: dvacetiletý Adamíra vypadal v uniformě dokonale věrohodně. **Štíhlý, vysoký, s ostře řezanou tváří a pronikavýma očima** – ideální představitel důstojníků, aristokratů nebo chladných intelektuálů. **Role elegantních padouchů a autorit ho pak budou provázet po celý zbytek herecké dráhy.**

Bez hereckého vzdělání však nechtěl dál pokračovat. **Byl nesmírně ctížádostivý a inteligentní**, a tak ho trápila představa, že by byl „nevzdělaným“ hercem. Krátce studoval divadelní vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, ale studium nakonec nedokončil.

Po zbytek života se prý nemohl zbavit pocitu určité nedostatečnosti – tolik toužil po oficiálním potvrzení, které by stvrdilo jeho vědomosti.

Na každou zkoušku chodil pečlivě nastudovaný a připravený, s celým seznamem vlastních návrhů, jak danou roli uchopit. **Byl náročný k sobě i ostatním**; nesnesl lajdáctví, neomluvené výpadky textu, nedochvilnost. Kolegové si zpočátku ťukali na čelo, ale brzy k němu začali vzhlížet s respektem. Stal se z něj **předčasně vážný mladý muž** s průzračně čistou dikcí a precizním vystupováním – vlastnosti, které budou ozdobou celého jeho herectví.

Divadelní prkna ho nakonec pohltila úplně. Po prvních krůčcích v Praze přišlo první angažmá ve Zlíně (tehdejší Gottwaldově). Ocítl se tam mezi podobně starými nadšenci a **ponořil se do víru hereckého života naplno**. Ve Zlíně ho obklopovali mladí kolegové plní temperamentu – a také nadšení obdivovatelé z řad publika.

Už během těch raných let se z rozpačitého kluka vyklubal **okouzující muž, za kterým se otáčely ženy** všech věkových kategorií. Sám Adamíra s úsměvem popíral legendy, které se o jeho údajných „stovkách milenek“ tehdy začaly šířit. Když se ho jednou někdo přímo zeptal, kolik žen v životě měl, jen se pobaveně ohradil: „**Nezlobte se, ale to by snad ani nebylo v lidských silách.**“

Jednou třeba jeho kolegyně v divadle procházela těžkým obdobím a často plakala v šatně. Jiří se **rozhodl vykouzlit jí úsměv na tváři**. Navrhl svému příteli a hereckému kolegovi Josefu Vinklářovi, že nešťastné dámě společně koupí nové boty jako dárek.

A vymyslel malou lest: **každý z nich koupil jen jednu botu** z páru a nechal ji zabalit zvlášť. Smutná herečka pak před partou kolegů rozbalila první krabici a nechápavě držela v ruce jednu elegantní lodičku. Teprve když otevřela druhou a objevila jejího kompletního „druha“, došlo jí to překvapení – a poprvé po dlouhé době prý plakala radostí.

Jindy zas neváhal pro kamarádku **ukrást kytici růží** přímo ze zahrady slavného básníka Jaroslava Seiferta. Spolu s Vinklářem přelezli plot a potmě ostříhali zahradní růže, aby je ráno mohli dotyčné dámě předat. Ano, Jiří Adamíra měl dvě stránky: navenek pedant, introvert a perfekcionista, uvnitř **romantik schopný bláznivé klukoviny** pro úsměv milované ženy.

Jeho vlastní milostný život se tak brzy stal otevřenou kapitolou, kterou dychtivě sledovalo celé divadelní okolí. **První velká láska přišla záhy ve Zlíně**. Jmenovala se Marie Černocká a byla to půvabná mladá herečka – a bohužel pro Jiřího byla také zasnoubená s jiným.

Mladý Adamíra se ovšem lehce zamiloval a zdálo se, že ani Marie k němu není lhostejná. **Když její otec zjistil, že se jeho dcera tahá s nějakým „komediantem“, zuřil**. Dokonce prý Marii zamkl doma, aby za Jiřím nemohla utéct. Jenže lásce se poručit nedá.

Mladý pár nakonec prožil téměř filmový útěk: Jiří svou vyvolenou doslova unesl z otcovského domu a odvezl ji do slavné „Etáže hrůzy“ – tak se přezdívalo patru společenského domu, kde byli ve Zlíně ubytováni herci. Tam už jim nikdo nebránil. Láska mohla rozkvést naplno a brzy následovala svatba.

V srpnu 1951 se manželům Adamírovým **narodila dcera Kateřina**. Jenže rodinné štěstí netrvalo dlouho. Jiří musel na vojnu a Marie zůstala doma s miminkem převážně sama. Navíc jejich rodinu postihla tragédie: Mariina maminka zemřela a její otec – ten, co ze začátku vztahu nepřál – byl v politických procesech padesátých let odsouzen a uvězněn.

Mladá žena tak najednou přišla o matku i otce, zatímco manžel byl pryč na vojenských zájezdech s armádním uměleckým souborem. V takové situaci se manželství ocitlo ve zkoušce, kterou neustálo.

Jiří Adamíra se po návratu z vojny vrátil k divadelní práci. Přijal lákavou nabídku angažmá v Ostravě – tamní Státní divadlo nabízelo větší herecké

příležitosti a také jistý útěk od komplikované situace doma.

Do Ostravy tedy odešel sám a svou ženu s dítětem nechal dočasně ve Zlíně s příslibem, že se za ním brzy přestěhují. Jenže odloučení nabralo nečekanou trvalost. Vztah na dálku uvažoval a mezitím se objevilo pokušení, kterému charismatický herec neodolal. V Ostravě se totiž pohybovala **krásná tmavovlasá herečka Ljuba Benešová**.

Byla to žena se smyslným pohledem a výraznou osobností – a také vdaná paní. Jejím manželem nebyl nikdo jiný než Jiřího kolega, herec **Josef Langmiller**. Adamírovi se Ljuba zalíbila na první pohled a city byly očividně oboustranné. Začali se scházet mimo práci a brzy propadli milostnému citu tak silnému, že přestali dbát na opatrnost.

Románek praskl a ostravskou divadelní komunitou otřásl skandál. Něžný noblesní Langmiller a elegantní pedant Adamíra – teď z nich rázem byli sokové na život a na smrt. Langmiller nesl zradu těžce a nechtěl se manželky vzdát. Začaly se dít věci, o nichž se v tehdejší socialistickém zákulisí nahlas nemluvilo, ale šeptanda jela naplno: prali se spolu!

Opakovaně a do krve. Stačila jiskra a v divadelním klubu se ti dva muži okamžitě vrhli jeden na druhého. „**Adamíra byl dravec a lovec. Ten potřeboval furt dobývat další a další, no a tak mu nakonec ulovil i tu Ljubu. Pepík z toho byl nešťastný, denně se poprali v klubu. To bylo vyhlášené,**“ líčil po letech režisér Antonín Kachlík, který situaci zažil zblízka.

Tahle válka soků měla svého vítěze. Jiří Adamíra nakonec skutečně „uložil“ srdce krásné Ljuby – a nejen to, odvedl si ji i k oltáři. V roce 1960 slavil svou druhou svatbu. **Ljuba Benešová se rozvedla s Langmilerem a stala se paní Adamírovou**. Ještě tentýž rok mu porodila syna Marka.

Zdálo by se, že teď už konečně charismatický bouřlivák nalezne rodinný klid po boku ženy, pro kterou tolik riskoval. Několik let to skutečně vypadalo idylicky. Ljuba a Jiří zůstali oba v Ostravě a dokonce spolu hráli na jednom jevišti – patřili k předním tvářím tamního činoherního souboru.

Publikum milovalo jejich výkony v Shakespearových dramatech; on zářil jako Hamlet či Richard III., ona byla kouzelnou hereckou partnerkou. Jenže v pozadí už se opět stahovala mračna. **Adamíru totiž lákala Praha** – přeci jen v hlavním městě byly větší příležitosti pro film i televizi. A Realistické divadlo v Praze ho lákalo zlatým leskem renomované scény.

V roce 1962 tedy přijal nabídku z Prahy a odešel tam budovat další etapu kariéry. Historie se opakovala: rodinu nechal dočasně v Ostravě s tím, že za ním Ljuba s Markem brzy přijdou. Jenže **manželka sice po pár letech skutečně sbalila kufry a dorazila do Prahy – ale to už bylo manželství v troskách**. Vzdálenost a samota opět vykonaly své. Adamírovi se v Praze profesně dařilo, ale doma to začalo „skřípat“. K tomu se přidaly dramatické politické události roku 1968.

Jiří Adamíra nikdy nebyl žádný aktivní bouřlivý rebel proti režimu – přece

jen v 50. a 60. letech budoval úspěšnou hereckou kariéru a věnoval se hlavně práci. Stejně jako mnozí další umělci byl členem komunistické strany, protože to tehdy patřilo takřka k podmínkám pro postup v oboru.

Jenže **srpnová okupace v roce 1968 ho zlomila**. Nesnesl pocit zrady ideálů pražského jara a na protest demonstrativně odevzdal stranickou legitimaci. To bylo odvážné gesto, ale také **profesní sebevražda**. U mocipánů si tím okamžitě „polepil“ pověst.

V nastupující normalizaci ho čekal trest: dostal zákaz filmování a z televize ho načas vyškrtili úplně. Nesměl se objevit na obrazovce a i v divadle byl upozaděn. Pro ambiciózního herce, zvyklého na výsluní, to byla těžká rána.

A pro jeho druhou ženu Ljubu zrovna tak. S bolestí sledovala, jak se charismatický manžel trápí, a mohla jen bezmocně přihlížet. Právě v té době se jejich vztah definitivně rozpadl.

Pak ale přišel rok 1971 a s ním setkání, které se v Adamírově životě stalo osudovým. Bylo mu pětáctýřicet let, vnímal svět s určitým trpkým nadhledem zralého muže, který už leccos ztratil a leccos pokazil. Při natáčení televizní inscenace **První radosti** se jeho pohled střetl s pohledem mladičké, půvabné tmavovlásky.

Hana Maciuchová byla o devatenáct let mladší začínající herečka z Moravy, s velkýma hlubokýma očima a odhodlaným výrazem. V té době byla zadaná – žila s přítelem z Olomouce – a Jiří byl stále ženatý s Ljubou, třebaže odloučený. Přesto mezi nimi přeskočila jiskra, která nešla uhasit.

„Uhranul mě svou existencí na jevišti, v mnoha hrách. Byl laskavý, vstřícný, tak charismatický... Zamilovali jsme se do sebe,“ vzpomínala Hana na jejich první setkání. Jenže ani jeden z nich si tehdy netroufl vše zahodit.

„**Bylo to velmi komplikované, vnitřně jsem s tím bojovala. Byla jsem moravská buchta, která si nedovedla představit, že by odvedla muže od rodiny. Navíc jsem měla přítele. Ty peripetie našich začátků byly opravdu drastické,**“ přiznala herečka po letech.

Dlouhých dvanáct měsíců se scházeli tajně. Pokoušeli se vztah ukončit, rozejít se „po dobrém“, jenže to nešlo. Vydrželi bez sebe jen krátce a pak se zase sešli v slzách a objetí. Jejich láska byla silnější než společenské ohledy, silnější než strach z pomluv.

Hana dlouho prožívala vnitřní morální dilema. Nechtěla být tou, která rozbije rodinu – dobře věděla, že Jiří má doma jedenáctiletého syna Marka a že už jednou kvůli němu ztroskotalo manželství. A také věděla, že Jiří kdysi přebíral svou ženu někomu jinému – takže teď by se historie opakovala jen v jiné sestavě.

To všechno té mladé, citlivé ženě drásalo svědomí. Jenže láska je nevyzpytatelná. Jiří Adamíra ji nakonec přesvědčil, že jeho manželství s Ljubou už beztak nefunguje. Po roce tajných schůzek se definitivně

